

AKADEEMILISE PÕLLUMAJANDUSE SELTSI 2019. AASTA TEGEVUSARUANNE

Mittetulundusühingu Akadeemiline Põllumajanduse Selts tegevuse eesmärk on kaasa aidata Eesti maaelu, põllumajanduse ning põllumajandus- ja keskkonnateaduste arengule. Seltsi liikmeteks on isikud, kes on tasunud sisseastumismaksu ning täidavad seltsi põhikirjast tulenevaid kohustusi. Seltsi asukohaks on Tartu linn. Selts on 1920. aastal Tartu Ülikooli juures asutatud Akadeemilise Põllumajandusliku Seltsi poolt algatatud tegevuse jätkaja.

Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi tööd korraldab eestseisus (juhatus), kuhu kuulub kuni 13 liiget. Eestseisusesse kuulusid kuni 2019. aastakoosolekuni tehnika-dr Arvo Leola, pm-knd Peep Piirsalu, pm-dr Maarika Alaru, pm-dr Ants Bender, pm-dr Merike Henno, pm-dr Toivo Univer, PhD Evelin Loit, pm-dr Enn Lauringson, pm-dr Alo Tänavots (Agraarteaduse peatoimetaja), PhD Matti Piirsalu ja PhD Marko Kass. Alates 6. mail toimunud üldkoosolekust kuuluvad eestseisusesse PhD Marko Kass (president), PhD Evelin Loit (asepresident), pm-mag Ingrid Bender, pm-dr Jaan Kuht, MSc Katrin Laikoja, pm-dr Peep Piirsalu, PhD Matti Piirsalu, pm-dr Ülle Tamm, pm-mag Avo Toomsoo, PhD Marina Aunapuu. Seltsi eestseisusesse kuulub ametist tulenevalt ka Agraarteaduse peatoimetaja pm-dr Alo Tänavots ning seltsi sekretäri ametis jätkab pm-dr Heli Kiiman.

Seltsi ridades oli aruandeperioodi lõpul 219 liiget, kellest koosolekutel ja sündmustel osaleb aktiivselt ligikaudu paarkümmend liiget. 2019. aastal täienes selts kahe liikme võrra (Andre Veskiõja, Priit Pechter). Seltsi liikmeskonnast arvati välja üks liige isikliku soovivalduse alusel (Kadri Rand). Seltsil on 31 auliiget, sh kolm aupresidenti. Viimati valiti seltsi auliikmeks tehnikateadlane ja õppejõud pm-dr Arvo Leola, keda tunnustati aupresidenti tiitliga.

Traditsiooni kohaselt annab president aasta lõpus üle Presidendi Rändkarika tiitliga Aasta Tegija, mille 2019. aastal pälvis olulise panuse eest seltsi ettevõtmistesse pm-mag Sirje Tamm.

2019. aastal toimus kuus eestseisuse koosolekut (30.01., 10.04., e-koosolek 17.04., 25.09., 23.10., 27.11) ning neli ettekandekoosolekut (kaheksa ettekannet). Eestseisuse koosolekutel on olnud peamisteks arutelu-teemadeks ürituste korraldamine, seltsi ajakirja väljandmine, ruumiküsimus (seltsi raamatukogu endiselt Kr 56 ruumides kastides), liikmete tunnustamine ja tegevuskava juubeliaastaks. 25. septembri eestseisuse otsusega luuakse seltsi juurde ajalootoimkond. Mitmel korral on eestseisuse päevakorraväliste teemade hulgas olnud põllumajandusteaduste rahastamine. Ühtlasi oli päevakorras emakeelse põllumajandusosalase kõrghariduse 100. aastapäeva tähistamine, mida vedas Eesti Maaülikool. Kavas olid visioonikonverents, näitus, muud kohtumised. Seltsi president tegi korraldajatele ettepaneku (1.02.2019) anda juubeli puhul välja Agraarteaduse erinumber.

Seltsi eestseisuse juures tegutses seltsi 100. juubeli tähistamiseks kaks töörühma, millest esimese ülesandeks on visioonikonverentsi korraldamine ning teine koostas näituse ja juubeliraamatu.

Lisaks osalesid seltsi liikmed Eesti Teaduste Akadeemia ja teiste (teadus)seltside poolt korraldatud sündmustel.

9. jaanuaril toimus väljasõit Rápina Aianduskooli tutvumaks õppeasutuse tegevusega. Kooli tegemistest rääkis direktor Kalle Toom ning ringkäigu tegi õppe-majandi juht Urmas Roht. Samas toimunud pidulikul õhtusöögil võeti kokku möödunud aasta ja anti üle pm-dr Ants Benderile "Aasta Tegija 2018" tiitel koos seltsi presidendi rändkarikaga. Osales 36 liiget.

30. jaanuaril toimus seltsi ettekandekoosolek maaülikooli tehnikainstituudis, kus ettekande tegid taimekasvatuse instituudi teadur Lea Narits "Tuntud ja uued kaunviljad Eesti põldudel" ja dotsent Peep Piirsalu teemal "Kaera lisasöötmine, uttede toitumus ja jõudlus ning vere metaboliitide sisaldus". Osales 24 liiget.

20. veebruaril toimus K.E. von Baeri majas (Veski 4, Tartu) Eesti Vabariigi 101. aastapäevale pühendatud seltsi aktus. Pärast presidendi tervitust pidas akadeemilise kõne Tallinna Ülikooli teadur Piret Peiker teemal "'R a h w a kasu pärast" – Lydia Koidula ühiskondlikkust mõttest 1860ndatel". Osales 23 liiget ja kutsutud külalist.

4. aprillil edastas seltsi president liikmetele õnnitlused seoses Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi taasasutamise 30. aastapäevaga. Oma õnnitlustervituses tänas seltsi president kõiki neid, kes on aastate jooksul aidanud läbi seltsi tegevuste arendada kodumaist põllumajandusteadust. Seltsi asutamiskoosolek toimus 1989. aastal, kus kuulati ettekandeid pm-knd Meinhard Karelsonilt Akadeemilisest Põllumajanduslikust Seltsist, pm-knd Arnold Rüütliilt põllumajanduse ja professor Olev Savelilt põllumajandusteaduse probleemidest. Üliõpilasaja seltsi liikmed professorid Jüri Kuum ja Richard Toomre tegid ettepanekuid seltsi tuleviku suhtes.

6. mail peeti Tartus seltsi aastakonverentsi teemal "Riik ja teadus. Inimene ja teadus", kus ettekande tegid maaülikooli prorektor Ülle Jaakma "Tulevik, teadus ja Maaülikool", tehnikainstituudi direktor Margus Arak "Inseneria hetkeseis ja edendamine", maaeluministeeriumi teadus- ja arendusosakonna juhataja Sirli Pehme "Maaeluministeeriumi teadus-, arendus- ja innovatsioonimeetmed", Tartu ülikooli peaspetsialist Randel Kreitsberg "Teaduse populariseerimine. Miks ja kellele?" ning Tartu ülikooli juhtivteadus ja Eesti Noorte Teaduste Akadeemia liige Leho Tedersoo teemal "Noored teaduses". Noorteadlaste sektisioonis esinevad Katrin Kaldre "Invasiivsed vähi võõrliigid" ja Andres Jäärats "Metsa uuendamist mõjutavad tegurid". Seltsi üldkoosolekul tehakse kokkuvõtteid eelnevast tegevusaastast. Üldkogu otsusega valiti seltsi aupresidentiks tehnikateaduste doktor Arvo Leola. Seltsile valitakse eestseisus ja president. Üldkoosoleku otsusega jätkab Agraarteaduse peatoimetajana Alo Tänavots

ja seltsi sekretärina Heli Kiiman. Revisjoni komisjoni liikmeteks valiti Maarika Alaru ja Sirje Tamm. Osales 25 liiget.

17.–18. mai toimus seltsi väljasõit Läti Vabariiki, mille raames külastati sealset taimekasvatuse uuringute keskust Priekulis. Samuti külastati Riias asuvat AS Integrētās Audzēšanas Skolat, kus võõrustajaks oli kooli üks juhte Inga Gaile ja Läti Agronoomide Seltsi liige Iveta Gūtmane. Teine reispäev möödus suuresti Dobeles P. Upītis'e muuseumis koos sealse sireliaia uudistamisega. Lisaks tehti lühemaid ja pikemaid peatusi (Vabadussõja mälestusmärgi juures Võnnus) teistes põnevates kohtades. Osales 15 inimest.

23. juunil külastas seltsi president seltsi aupresident Arvo Leolat tema kodus Supilinnas, et üle anda seltsi liikmete õnnitlused tema 75. juubeli puhul.

28. augustil toimus suvine väljasõit Jõgevamaale, kus külastati Luua Metsanduskooli ja parki. Seal edasi mindi Palamuse O. Lutsu Kihelkonnamuuseumi. Räägitakse siiani, et Palamuse koolimaja klassiruumis kogunes esmakordselt seltsi segakoor. Pärast kosutavat lõunat Vaiatu rahvamajas olid reisisihiks C.R. Jakobsoni tubamuuseum Tormas ja Kalevipoja muuseum Kääpal. Tormas lepiti kokku, et tulevikus osaleb seltsi eestseisuse esindaja kooli iga-aastase Jakobsoni kõnevõistluse žüriis. Sisukasse päeva jäi ka peatus Mõisakülas, riigimees Jaan Poska sünnikohas, meenu tamaks Tartu rahulepingule allakirjutaja elu ja tööd. Osales 23 liiget.

18. septembril väisas seltsi eestseisuse delegatsioon koosseisus Evelin Loit ja Marko Kass Eesti Taimekasvatuse Instituuti, kus avati teraviljade aretuskeskuse uus hoone Jõgeval. Oma tervitussõnavõtu järel kinkis president seltsi poolt majarahvale hariliku pihlaka, et see uut maja kaitseks ja selle töötajaid hoiaks.

25. septembril toimus maaülikooli Tehnikainstituudis ettekandekoosolek, kus ettekande tegid taimekasvatuse instituudi vanemteadur Ülle Tamm "Kuidas aretada uusi odrasorte?" ja vanemteadur Margit Olle "Efektiivsete mikroorganismide mõju köögiviljadele ja kasutus laiemalt põllumajanduses". Osales 21 liiget.

18. oktoobril toimus Eesti Rahva Muuseumis emakeelse ülikooli juubelile pühendatud visioonikonverents "Tarkus toidab – 100 aastat emakeelset põllumajanduslikku kõrgharidust". Konverentsi eel avati juubelile pühendatud näitus, kus oli kajastatud ka Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi rolli valdkonna arengusse. Juubelil osalejatele esitleti ja jagati tähtpäevale pühendatud Agraarteaduse erinumbrist.

23. oktoobril toimus maaülikooli Tehnikainstituudis ettekandekoosolek, kus kõnelesid zooloog Randel Kreitsberg teemal "Kuidas käib kalade käsi Eestis ja maailmas – merereostuse mõju?" ning seltsikaaslane Ellen Pärn "Constance Kalm – 'Sangaste' rukki hoidja". Osales 27 liiget.

22. novembril teatas Jyrki Wallin Agronomiliitto tegevdirektor, et paneb 16 aastat kestnud ameti maha. Tema ameti Soome Akadeemilises Agronoomide Ühenduses võtab üle agronoomiaharidusega Ilkka Pekkala.

27. novembril toimus maaülikooli Tehnikainstituudis ettekandekoosolek, kus kõnelesid taimekasvatuse instituudi nooremteadur Merili Toom teemal "Vahekuultuurid – väärt abilised nii mahe- kui tavaviljeluses" ning seltsikaaslane Alo Tänavots "Searümpade (väärtuse) hindamine suuremates lihatööstustes". Osales 23 liiget.

Seltsi teadusajakirjal Agraarteadus ilmus 2019. aastal lisaks põhinumbritele ka kaks erinumbrist – juunis ja detsembris. Esimene pühendatud emakeelsele põllumajanduslikule kõrgharidusele. 29. novembril ilmus Agraarteaduse teine erinumber, mis oli pühendatud põllundustehnika õpetamise 100-ndale aastapäevale Eestis. Ajakirjas avaldatud teadusartiklid indekseeritakse SCOPUS® andmebaasis.

Selts kasutab alates uudiste ja informatsiooni edastamiseks meililisti ja sotsiaalmeediat. Seltsi sissetulekuallikateks on liikmemaksud ja annetused. Lisaks toetab rahaliselt seltsi tegevust Eesti Teaduste Akadeemia. Ka on ühekordseid sissetulekuid seoses mittevarealistele lepingulistele tegevustega. Ebaregulaarselt on seltsi ajakirja väljaandmist rahastanud Eesti Maaülikool. Seltsil palgalisi ametikohti ei ole. Võlgnevusi pole.

Marko Kass, president
Heli Kiiman, sekretär